(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I call upon hon. Member Sri H. M. Channabasappa to initiate the dabate.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair.]

BUDGET ESTIMATES FOR 1969-70 DEMANDS FOR GRANTS

(Debate Continued)

† Sri H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna).—Mr. Speaker Sir' I reiterate my stand which has been expressed very often on the floor of this House that I very often refrain from speaking, not because I do not like to speak, not because I have no facts to present, not because I lack capacity of presentation, but because this Government has neither the eyes to see to the facts, nor the ears to hear the citizens ' grievances' nor even the hearts to appreciate the grievances of the citizens. To-day I have preferred to stand to initiate the debate on Agricultural Demands, agricultural development, policies and programmes which are placed before this House, not because I have any hope that either this Government or the Government of India will be responsive to what is said, responsive to what is suggested and implement them. This country has lost all its hope because the performance during the course of these twenty years have made it very clear.

Sir, agriculture is the profession of nearly 73 per cent of the people in the country. It is responsible for the economic development of the entire nation and not merely farmers alone. I rise to speak to-day Sir, with the vain hope that even in the most forlorn state of affairs a ray of hope is always there that the Government may come to its senses and realise its mistakes. Right from the year 1886, the famine in Bengal presented its devastating effects on this country. Right up to the latest Bihar famine we had a number of efforts both by the State Governments as well as the Government of India to save the country from this devastating effect of famine. Sir, during all these two decades, efforts after efforts are being made, seminars after seminars are being conducted, conferences after conferences are being held, trips after trips of officers and Ministers to Delhi and back are being made and trips to the various parts of the country from Kanyakumari to Himalayas are being made. Crores and Crores of rupees have been spent on agriculture. But what is the result? All their efforts have failed to inject enthusiasm to the farmer to produce more. They have

failed to inject the vitality to the economic growth of this country. Why? The reason is obvious. There must be something seriously wrong somewhere. Where exactly the wrong lies? Is it because sufficient funds are not provided? Or is it because that our officers or the entire machinery of the Government have failed in their duty to provide all facilities that are required? No. When all the Ministers and Officers are actively moving up and down and when the papers are moving up and down, the farmer is sitting with amusement and saying why all these are happening and why all are moving in a state of frenzy. This is exactly the state of affairs. The reason is Sir, the country's economy is at cross roads, mainly because of the defective policies, defictive plans and the defective programmes-not merely at the State level, but is primarily at the Central level also. What has happened all these years? The answers that Crores after Crores of rupees have been spent. But still there is no progress and agriculture is stagnating. I would like to quote what a Scientist from Russia has said. He is Mr. K. A. Tiniryazov, one of the famous Russian Scientists. He says like this:

> "Nowhere, perhaps in no other field should we weigh so many widely different chances of success, nowhere should we have such diverisified information, nowhere may the infatuation with one sided point of view lead to such a major failure as in Farming."

When agricultural policies and programmes failed in Russia, which speaks so much about agricultural development, the General Secretary of the plenary session of the C. P. S. U Central Committee said:

> "Life punishes severely those who disregarded economic laws, who neglect them and indulge in subjectivism."

He realised the mistake.

These two statements are made by the Russian Seientist and the other by Secretary of C. P. C. Both are true to India to-day. Our econmic laws have been neglected. Our Indian economy is at cross-roads. The rate of economic growth is very low. The reason is lack of proper agricultural policy. This is the main reason for poor economic growth in this country. The reason for the economy being at cross-roads is the stagnation of agriculture, lack of vitality in agricultural growth. I am not pleading only for farmers. I am for others also. The econmic growth of this entire Nation mainly depends upon the agricultural growth. If there is no agricultural growth, there will be no economic growth in this country. The farmers are responsible for the 50 per cent of the national income. Unless this agricultural income is raised there will be no growth of national income.

Some people are tired of speaking on agricultural development. This is one of the subjects that is talked of but very little acted upon. Sir, Mr. Rachiah is making note of what I am saying here. But let him

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

understand that all is not going according to his anticipation. You have created a huge battalion of officers. You ask them whether they are doing sincere work and they have got vitality. They say where is the initiative for them. The economic growth in agricultural field is subject to regimentation by a few people. The Constitution has provided that agriculture is a State subject. Have you done any progress in the field? Have you done anything that would help in the growth of economy in this country or have you done any planning in a realistic way and implemented it? I may say that officers and Ministers hold many seminars and conferences without any useful purpose being served. You simply move here and there and talk about policies and programmes. Your efforts are there on the paper but practically no substantive work is done in the agricultural field. You have no initiative or you have no practical plans whatsoever. It is more regimentation. You say, agriculture is included in the Constitution, as a State subject. Have You got any independence in forming plans and policies? Have you got any independent thinking? No. For everything you depend upon the Centre. This Government has not raised its little finger at this anomalous position, at this dictatorship of the Centre on a matter which is purely of State jurisdiction, — marketing, production, collection, price policy. In which agricultural sector you have any independence? Have you an independent food policy? Have you a price policy of your own, have you a procurment policy of your own, crop pattern policy of your own? What is it that you have? I ask. In some manner or other, the key is always with the Centre. That is the bane of the country. You ask your Director of Agriculture. He says: what shall I do, there is the directive from the Centre. What have you done with the schematic programmes coming under the C. D. Department, what have the panchayet Raj institutions done which are responsible for production? Are you in a position to change a full stop or comma in the schemes suggested by the Centre? There have been evaluation committees appointed by the Planning Commission which speak volumes and volumes to show that the State Governments are on the wrong path; the State Governments are on a wrong gear. Sir, for want of time, I refrain from making quotations.

How the agricultural economy runs, I will show. Agricultural activity rises on the heels of a famine and closes down on the ending of a good monsoon. This is the unfortunate situation in this country right from the Bengal famine of 1896. All over the country when famine appears, you call agricultural officers you call this man and that man and you ask him to do what the farmer wants. You say, anything that you want, I will give you. All this is said when the famine appears. When the famine is over, and you see good monsoon arrives, you say, we are on the safer side and mansoon has brought us plenty. Your hectic activity will stop. This is not what India requires today. It requires scieneific plan, and

realistsc plans to be formulated, policies and programmes which are realistically initiated and implemented on a sustained basis and not in an *adhoc* basis as you do today. Invite American, Invite Japanese, and invite various other experts, even from Isreal if necessary. Do you think a mighty country like India, with mighty millions of people, ready to produce more, lacks the capacity to produce more? If you are under that impression, you are going with a false presumption. Our farmers are cleverer than farmers in any other part of the world and they do not lack in the zeal or ability to produce more. We have here a number of people who are saying and they are not ashamed of saying even today, that our farmers are conservative. Naturally these people act on such wrong presumptions and say that our farmers are second to none in the whole world to adapt themselves to new crop patterns, which are remunerative and high yielding. Our farmers are second to none in their desire to produce more. But where are the production-oriented schemes? The Central Government prepares centrally aided scheme, schematic schemes and tell you-here are schemes and plans in the exhibition? You pick up anything you want. You are not free to say well, this is what we want. You have to pick up schemes exhibited there in the exhibition. Because if you only pick up those schemes, then only you will get aid or grants from the Centre. I have come accross people who pick up schemes not because they are wanted for the cuntry, not because they are going to yield better fruit, not because they give more initiative to the farmers but because, the Centre gives money. I have also heard Complaints made by the Officers: the Government of India will not give us money for our schemes. Well, all the while they are injecting a sort of poison into the farmers. It is something like a BEEDY manufacture, offering his product free to everybody, till people become addicted to that sort of beedi and they begin to demand it. In the same way, the Centre is poisoning all States by preparing schemes which our own officers sometimes will feel hesitant to approve or recommend. One Instance if I may quote from what happened at Poona when I was discussing agricultural development in this counry, big officers, administrative officers, the politicians were there and farmers also were there. After all of them made brilliant speechas on agriculture, a man got up with humility and said " Please let us not have any reform, Sir. It does not require a man from Mysore to head the panel of Agricultural administration to come here and give suggestions for the reform of agricultural administration. Please join us in praying God. Let this farming continue for ten years more. The whole agricultural sector will get streamlined by itself and Governments both at the Centre and States will come to their senses. They will then have some realistic approach to agriculture. That is the only remedy. Therefore please go back to Mysore." That is what he said. How true that is, which has come from a man who is a son of the soil, who is out one of those who speak on theoretical grounds. Even now I realise Sir, that the only way to bring Governments all over the country to their senses

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

is to make them live a life of realism and the present method of farming should continue for another ten years. Then alone, you will realise what happens. That means what my communist friend calls Revolution." So 'Revolution', Revolution alone will pave the way for orderly development of agriculture, orderly development of agriculturel growth of this country, not otherwise. I am saying this Sir, with a full sense of responsibility.

The jugglery of figures which you have presented to day are matters of very little concern to me. When policies, plans, programmes get themselves into the right groove, automatically, even a penny that you spend will go to increase production, create a sense of security in the country and create initiative for the development of agriculture. What is your policy? Who are your planners? This country has been ruined all these days by wrong planning of ariculture. Every man who has planned for agriculture, is guilty of this. He has refused to see realism; appreciate realism. He stands on ideological grounds which have no relevance to truism. In the whole of your plans for agriculture, where is the man who is the most immediately concerned namely the farmer for whom you are plannig? Well Sir, if I may disclose here, a very responsible person, who had a vital part to play in agricultural planning, deposed, when I put a question to him—"well people say that all these 20 years your planning of agriculture has failed; what have you got to say?"

SRI M. B. IDDINABBA (Mangalore-2).—You must know that it is democratic plannining that we are having in India today.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Yes, democratic planning on whimsical grounds!

10-30 A.M.

I have already said that this is a government of whims and democracy is totally absent. Democracy requires participation of farmers, the people for whom you are planning. Have you consulted any farmer as to what the planning should be? The plan Should be farms oriented. But now the lawyers, the businessmen and the politicians speak for the farmers. As Gandhiji once said, I want a Harijan to be the President of India, I say with full sense of responsibility that a farmer should be the Prime Minister of India and unless such a thing happens, no change in the agriculture will be effected. That will not happen unless a revolution takes place. I look forward when such a revolution takes place and it is not far off.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—You better lead us.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—If only leadership is wanting, I will supply that. What has happened is, the entire agriculture administration is submerged in ego in an ocean of officers.

SRI D. DEVARAJ URS (Hunsur).—Sir, the speech that the hon. Member is making is fit enough to be made in the Parliament I thing hereafter Sri H.M. Channabasappa should be sent to parliament to make the speech.

SRI H. N. CHANNABASAPPA.—I thank my hon. friend for his requisition. But I will have to ask him, why did his Leader refuse to send me to Parliament ? He should chargesheet him. If Sri Devaraj Urs follows, I will lead the revolution.

The planners are mostly economists who have not seen the lands and who do not know agriculture. They speak so many things in the sky. These planners go on ideological grounds, prescribe certain things and those prescriptions are accepted by our friends at the Government of Indialevel and the whole plan is formulated. You say that agriculture is the only saviour of the country. In the first Plan they said priorty was for agriculture. Only five years were over and they said priority was for industry. If you had belief that agriculture is the streamline of economic growth in India, what is the allotment made for agriculture during these years ? I will quote the figure for the information of the House.

> "The allotment, both Central Government investment, expenditure in the States and Union Territories in 1951 was 146 lakhs as against 1,401 lakhs for industry. In 1955-56 the investment in agriculture was 439 lakhs and 1,749 lakhs in Industry."

As I go on reading it will be seen that practically the same ratio is maintained and the latest figure for 1965-66 is 1615 lakhs for agriculture and 17,874 lakhs for industry. There is consistency in neglecting agriculture. They forget that agriculture is an industry. They do not accept that agriculture is an industry, because the poor farmer does not know how to talk. He suffers economic disability ; he suffers from social disability. But they are in good number who vote you to power and who can vote you down. But, unfortunately they are the most exploited lot in the country. Who does not exploit the farmer ? A farmer is exploited not only by his own people but right from the day he sows the seed, he is exploited. The exploitation starts from white ants. He has to protect the seeds. After the seeds germinate, the cattle and goats exploit. They eat up. Then comes the pests. Then when the harvests come, bird population exploit them. He has to protect himself from all these exploitations. After that, when he harvests and brings the produce home, the Government says that he will have to part with his grain at prescribed rates ; and then the merchants begin to exploit. So the whole nation, right from the white ants to the Government, exploit him and this man has to supply them all and live happily. What a strange state of affairs in the country ? I know the hon. Minister for Agriculture is a very capable person and is an enthusiast in Agriculture. So also the Minister for Animal Husbandry. But all

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

your enthusiasm is only bubbling enthusiasm. That is the whole difficulty. I know he is capable of making a brilliant speech but unfortunately there is one small thing he is wanting and that is he says "I will not budge an inch.". That capacity, he lacks. This is the state of affairs in agriculture. The planners, the economists all join together and plan for the entire country. Your agricultural policy is on a wrong gear; your food policy is on a wrong gear; your price policy is on a wrong gear and the administrative policy is on a wrong gear. When everything is on a wrong gear, how can you have production oriented plan ?

What is your agriculture policy? No country in this world, including the most developed country like America, have failed to recognise the importance of agriculture. Even today when the whole of the country is industrialised. I would read out a statement made by the Secretary to Agriculture in America which speaks volumes about the respect they have for agriculture and for the producer. It is by Mr. Freeman, Agriculture Secretary of America. He says: "our first responsibility is to the American farmer." Have you stated so anywhere ? I shall read out a paragraph :

> "Our first responsibility is to american farmers who have not received a fair return for the abudance they have given us and equal to the labour, capital, risk, and managerial competence they have been putting into it. We need a continuing, well-defined, well-understood programme that will guarantee adequate incomes for farmers without penalising consumers of farm products. Such a policy has to be more than an year-by-year expedient. It must embrance not only an assurance of fair income, but an expansion of sources of strength that have made our agriculture great; serious support of the owner-operated family farm; the retraining of farmers displaced or made under-employed by technological developments; diversified vocational opportunities in rural areas; help the youngmen who wish to enter farming; recognition of the place and needs of those who too easily call 'small' or 'marginal' farmers; an assurance of continuity in a business that, unlike industry, cannot control its return and some of its operations; and a willingness to act on the conviction that farming is a way of life that influences the lives of all of us."

How gratefully they express their debt to American farmers !

So, the farmer to-day is having a way of life not merely for him. He is contented to lead such simple way of life as to make every one of us happy. Are you grateful to him ? Have you got gratitude to him except when you go to him for his votes ? You say that you will abolish land revenue. You don't remember it when you come to office;

you go back on your word. This is a miserable state of affairs. Are you true to your word ? If it were only like labour led by our Communist Member, you would have been humbled down. Because the farmers are economically weak, unorganised, not properly organised and disrupted all over the country, you are all living, exploiting on the farmers' ignorance.

Now, Sir, I have refrained myself from quoting figures. The entire thing is a jugglery of figures. Are you proceeding on right programmes and policies ? That is the very first thing you have to do. You have to proceed on right programmes and policies; that is very important today. You have to reorient your agricultural policies; You must tell the Government of India "This is our jurisdiction ; you shall not interfere with it." You plan according to the needs of the farmer. Here is a country, which is the poorest in the world, curiously enough. This poorest farmer puts fertilizers, inputs, etc. and spends so much. But what a colossal mistake you do. You want him to produce. But you want him to surrender his grains at Rs. 40. That is the price prescribed by the Prices Policy Commission, which does not know the elements of agriculture. Still it frames price policy. Have you got a Prices Policy Commission of your own ? No. That Commission is sitting in Delhi in a fine, air-conditioned room. Well, I have had discussions with this Price Policy Commission. I won't criticise it here because it has no Ministry here to defend it. Gross injustice is done to the farmers. Though not wholly but partly by you also because you follow this Prices Policy Commission implicitly. Who is in charge of this Commission ? He is an economist. He is a professor. It is a professor and an economist who determines the fate of millions of this country ; Something unheard of in the whole world.

Now coming to the investment—agricultural investment, What are you doing ? Your investment policy is on the wrong gear. The Hon. Minister knows that 30 per cent of the investment comes from the rural areas. Where does it go. Do you invest 30 per cent of the income on the Agriculture Department, I ask. Have you gone into the figures ? Much of the life insurance amount gathered from the poorer classes is invested on flats and buildings in Cities like Bangalore, Calcutta or Bombay or Madras. Have you asked where the money for those flats in Cities comes from ? When Sri Devaraj Urs and myself went round Bangalore, he pointed out beautiful building with flats. How have those flats come up ? Where did they get money from? Have you created the same amount of resources for agriculture ? What have you done for investing money in agriculture ? You have not created any resources for improving agriculture nor the planners on the top have created. Huge monies are spent on unproductive programmes. You have dumped money there.

Take this co-operative Department. It exhibits a miserable state of affairs in this country. I do not want to go into the details. I have got quotations about the working of co-operatives as well as the Agriculture Department from various quarters.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

I do not want to quote them for want of time. What is your Agriculture Department doing? What is your Co-operative Department doing? They take money at 4 per cent from the Reserve Bank of India and give funds to the farmers and charge him interest between 11½ per cent and 12½ per cent. They take 6 to 7 per cent more. The same money is supplied to the Commercial Banks at 6 per cent. They supply money to their creditors at 9 to 9½ per cent. Are you not ashamed at this lamentable story? By this excess amount, the farmers are put to the hardship of maintaining your hierarchy in the co-operatives which comes to Rs. 25 lakhs every year. Are you aware of that? I don't want to go into this matter in detail. Well, I have figures, statistics, and material about the working of the Co-operative Departments throughout the country.

All this I am saying with vehemence because my friend, the Hon. Minister, is in a leaky boat. He will sink when a revolution comes. It is not far off. In this connection, I remember Louis who was moving with girls in beautiful palaces in Paris. A revolution broke out there; he was tied to the pillar and sawn to pieces. That time is not far off. This is not a matter to be laughed at by the Minister for Agriculture. He is a friend of mine; I have great respect for him because he comes from a poor family. Now it is said everything is done in the name of the farmer but nothing is done to improve his lot. Now a pilot who draws Rs. 5,000 goes on strike because he did not get a daily allowance of Rs. 75 per day. We were held up one day in Delhi because the pilots went on a strike demanding Rs. 75 daily allowance. But nobody cares for the miserable lot of the poor farmer.

Then take these Panchayat institutions and the Local Boards. The entire problem of agriculture and the Agriculture Department rests on their heads. You have totally forgotten the poor farmer who is the man who produces our food. He and he alone can grow more food. Agricultural commodities cannot be produced by debates on the floor of this House or by discussions at the Central level in Delhi or in Bangalore. Well, that is the policy to-day. This is battle against scarcity and freedom from want and not battle of wits. It is a very grim battle; it cannot be a battle of wits and cannot be fought by white-cellared men either at Bangalore or at Delhi. It can only be fought successfully by the man with his squeezed stomach and torn garments behind the plough on the field. The sooner you give up these discussions and seminars the better it is. Therefore your first duty is to strengthen the soil wherefrom the food is to come. The next is to strengthen the man in rags behind the plough with a squeezed stomach. These are the only two things that you have to do. How to do it is the question? Don't stand on ideological grounds. People from various countries abroad are vieing with one another to invest their capital here on fertilizer factories. Your wrong judgment and wrong planning for the last 20 years have brought us to this miserable state of affairs. The

Government of India assisted by the Government of Mysore are going about begging everybody to come and invest money on fertilizer factories. After 20 years of planning the whole country is faced with the food problem. And still your investments are in industry and your investment on agriculture is not more than 10 to 11 per cent from the First Plan. What is your investment on Industries ? It varies from 20 to 27 per cent. I don't mind your investment in Industry but it should not be lop-sided development. What is the good of your industries producing so many cars, watches etc., when the people are lacking purchaing capacity ? Yours is a lop-sided economy. Is it building up the industry to produce more and trying to improve the purchasing power of the farmer ? Fifty per cent of raw materials is to come from agriculture. So many industries are dying for want of raw materials. What are you doing ? You always say, 'Import from Israel, Brazil, America, Japan and from other countries'. Is it the proper thing to do ? All my exhortations will not be able to infuse enthusiasm and vitality in this Government. Still at least let the farmers know, let the people of the country know what exactly is the State of affairs.

I was telling about panchayatiraj institutions. It is the farmer and not the panchayatiraj institutions that can build up development. You say that you have the huge Community Development to boost agricultural production. I may tell you that your Extension Officers are not at all helpful to the farmers, and the sooner the Community Development is wound up the better. It does not enthuse the farmer to produce more even to the slightest extent. It is sufficient if I quote some authoritative figures. In 1967-68 the total allotment on approved outlay in the whole of India was Rs. 28 cores. The schematic budget provided 70 per cent on salaries and it works out to Rs. 20.4 crores and you are hardly left with Rs. 7.8 crores. You spend Rs. 20.4 crores on payment of salaries and dearness allowances of your Community Development officers and spend only Rs. 7.8 crores on agricultural development. What a disgrace ? Are you not ashamed to see this state of affairs going on in this country ? I say this with all due deference to the great men who have sponsored these schemes only to emphasise that they are all on wrong gear. If you want to streamline agricultural administration, you tell the Government of India, "Look you are only an organisation set up by the Constitution to frame policies and programmes and to co-ordinate inter-State matters and that you have nothing to do with the Government of Mysore." Have you got the guts to say that ? I wish you do that. Then, you involve the farmers in your planning. Do not bother about the politicians who want to exploit the situation at every stage and at every level. There are technicians in our country who can streamline agricultural administration. Do not subject them to the regimented dictation of what we call the generalists. This is a technical matter, mind you. It is on th farms and with the farmer that everything has to be very strong and not at Delhi or Bangalore.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

Your agricultural administration is very strong at the topmost level and is the weakest at the bottom level. Here I would like to quote one or two instances to show how agricultural administration is going on. In Gujrath, when I questioned an Agricultural Extension Officer who is a graduate in Agricuture and asked him to explain the difference between fungus disease and virus disease, believe me, I waited for half an hour but still he was unable to explain the difference between the two. If these are the Extension Officers in this country, woe be to agriculture. I have toured a good portion of Maharashtra and in the presence of the Deputy Director of Agriculture when I questioned the Extension Officers, I came to know that many of them did not know what Bordo Mixture is. I am making these statements with a sense of responsibility. When I asked the Director what was wrong with those people, the curious thing I came to know was that one fine morning a directive came from the Centre as to why the posts of Extension Officers were not filled up and so they upgraded all Village Level Workers as Extension Officers. I said it was a disgraceful thing. If it is so in Maharashtra and in Gujarat, it cannot be anything different in Mysore. But with due respect I should say that things are better in Mysore.

11-00 A. M.

Sri D. M. SIDDAIAH (Beligere).—Why don't you presume that things are bad in Mysore also if things are bad in Maharashtra and Gujarat ?

Sri H. M. CHANNABASAPA.—I am speaking on facts. I know the administration in Mysore and also the administration elsewhere and so I can speak with a certain amount of authority. Comparatively speaking, I should say that the administration in Mysore is much better than the administration in other States.

I would only conclude by assessing the situation and telling the Minister for Agriculture to wake up from slumber and streamline the agricultural administration. What is meant by 'streamlining'? It means there must be only line of direct command. What is happening now ? The Extension Officer at the lowest level has to serve three masters, one the B. D. O. another the technical head and the third the head of the panchayatraj institution. So how on earth can you expect the Extension Officer who is not responsible for any single head to function properly ? At every level the officer in charge of agriculture must be charged with responsibility for certain things and if he fails in his duties you take action against him. It is not good having dual control or three-fold or four-fold controls. In such a state of affairs if agricultural development does not take place nobody could be held responsible. You ask the Director why things are happening like this and I know he will answer more effectively than I can and say, " what

am I to do, I am directed by so many factors." He is the head of the administration and I know if you give him the full authority he is capable of setting things right. Give him full authority and tell him that he is responsible for the entire administration. Then he knows where to pin the responsibility at the lower level and then there would not be dilatory tactics or any shirking of responsibility at any level. All this pre-supposes that there must be one line of direct command from the highest level to the lowest level and there must be one man responsible for any deficiency in his area for anything done or undone. Then alone there can be some kind of development in this country.

After setting your own house in order, you must tell the Government of India: "Look here, we are not to be dictated to accept any scheme that you may send to us; we prepare our own schemes and you give us the finance. You are not the sole master of the finances; we are entitled to our legitimate share and you must give that to us." If you are not able to get your due share of the finance, it only means you are incapable of making yourself felt in the Government of India.

One word about community development, co-operation and things of that kind. I would like to tell you, you allow the co-operatives to exist, but let them work in a spirit of competitiveness. You should not create monopolies for these institutions. These co-operatives have led to corruption, inefficiency and politics in their working which should not be allowed. They must work with a spirit of competitiveness with other agencies and the farmers must not be allowed to be subjugated to any particular monopolistic institution. They must be institutions which vie with one another to serve the farmer and to do extension work. There are many agencies in this country which are prepared to do extension work free of cost, but they do it with a profit motive and not to open out prospects of industrial development. Industrial development has to take place, but it should not be development of unproductive industries which are now under the control of the Government. These unproductive Government owned industries are fed by the poor farmer. If you want productive industrial development to take place, then the industries must disperse themselves all over the country, particularly in the agricultural field. There must be more and more agro-industries which consume agricultural products and provide implements for the farmers. They must be industries which will help the farmer. Look at the price of a tractor which is Rs. 25,000. It is most shameful in this country that it should cost so much. On one side you are asking the farmer to produce more and more and on the other you charge him Rs. 25,000 for a tractor. You want the farmer to give levy paddy to you at Rs. 40 to 45 per quintal and you do not want to give him a higher price. Incidentally, I want to say a few words on this price policy also.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Malavalli).—Is it the desire of the Hon. Member that the fixation of price should be completely left over to the invisible forces exercised by the market economy or left to the visible force or control exercised by the State?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Given the time I would have answered the query of my good friend Sri Mallikarjunaswamy. But the Speaker is ringing the bell and I would like to close before the bell is again rung.

Coming to the Food Department, I have already advised the Government of India to abolish the Food Department at the Centre. They are spending more than Rs. 4 crores on mere salary. By spending so much on the officers at Delhi what do they produce? Are they producing food at Delhi? Their work is limited to co-ordinating the work at various levels and advising on matters of policy and they have their net work throughout the country. You will be surprised to know that there is a Marketing Officer of the Government of India at Malleswaram and he is doing exactly the same duties as our Marketing Officer does. This is going on throughout the country. Would you believe me when I say that a Professor had to come down from Delhi to Andhra Pradesh to deliver a lecture at a marketing institution? I asked them, "Don't you have a Professor with equal qualifications to deliver this lecture, why do you want somebody from Delhi for the purpose?" There are Professors with even higher qualifications available at Andhra Pradesh, but the reply of the officer from Delhi was: "I am asked to come and deliver the lecture."

Sir, this is the state of affairs in this country. I do not want to elaborate more. Therefore, please do not make them de-controlled by different agencies. At the district level, the District Agriculture Officer must be made responsible to meet the deficiencies there and to serve the farmer better and to the extent possible. The Deputy Commissioner is the master in a District, and although the Agriculture Officer is a Ph.D., in agriculture, he has to obey the Deputy Commissioner. Even if the Deputy Commissioner were to say that he has seen black jawar, the Agriculture Officer has to say 'Yes'. They have no initiative and they cannot function independently. Unless you revise this policy and make these people independent in their own jurisdiction and sphere of action, in extension work, supplies and services and enable the farmer to get what he wants at moment's notice, agricultural development will not be there. Assistance is given from Banks. The policy of the Reserve Bank is detrimental to the growth of agricultural development in the country. Therefore, you must advise the Government of India to change the Reserve Bank policy. The only Bank, as I see, which is doing something in the field of agriculture, is the Syndicate Bank in Mysore. All the other Banks are making only a show. Every man is speaking on agriculture, because if he does not speak on agriculture, he do not get a vote. That is the policy that is going on today. Even if the Banks were to come forward with assistance for agricultural development, all the moneys that are available should be spent on developmental works alone, and works in undeveloped areas, which do not give you the live production, must be stopped. Therefore, I would like to stress that the Government of Mysore should take a very bold

step in this direction. It has been a model State. I want it to be a model State to all the other States in our country. I want you to lead the country. Why do you allow others to lead? Let the Tahsildar issue a credit card to the farmer about his creditworthiness, about his property, etc., and to that extent the farmer must be able to obtain credit without fear or favour. For this, do you know what the officers will say? They will say: 'No, Sir, he will spend the money on the marriage of his daughter'. It is his look out. You cannot dictate how he should spend. Naturally, he has to spend on the marriage of his daughter. He has got to protect his own family. If you make the farmer to get what he wants, funds, seeds, technical advise, etc., then our farmer will be second to none to produce more. Then, you will see plenty in this county, and I will love to see it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈಗ ನುಮಾರು ಒಂದೂಕಾಲು ಗಂಟೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಯಶಃ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಹ ಪ್ರಮೇಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವು ದಾದರೆ, ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ತವಾಂಶ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ನನಗಾದರೂ ಸಂಶಯ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು:

"the planning, the programme and policies are all running in wrong direction."

ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಾಗಿ, ನನ್ನ ಅನುಭವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಪಾಲಸಿ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಏನಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ರೂ ಊಡ, ಬಹುಶಃ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲವಾಗುತ್ತ ದೆಂಬುದು, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿ ಸಿದೆ; ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ನುಮಾರು 92 ಪರ್‌ಸಂಟ್ ಕಲ್ಟಿವೆಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಏಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳು ಬಂದು, ಯಾವುದೇ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಈ ಶೇಕಡಾ 92 ಭಾಗ ಕಲ್ಟಿವೆ ಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಏನಿದೆ, ಅವು ನೇಚರ್ ಮೇಲೇನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪಾಲಸಿ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಿದರೂ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದರು ತೊಡರುಗಳು ಇವೆ ಎಂಬು ದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರೈಸ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್, ಇನ್ ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಲಸಿ, ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ದರು.

"We are going in a vicious circle; it is very difficult."

ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ರೈತನು ಬೆಳೆದರೆ, ಅದರ ಪ್ರೈಸ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್, ಅವನು ಏನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆ ಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಿಗಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು, ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೆವೆರ್‌ನ್ಯೂಲರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರೈಸ್ ಕಮಿಶನ್ ಏನಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ತರೆ ಇದೆಯೇ, ಬುದ್ಧಿ ಇದೆಯೇ, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದೆರ್ನಾ ಮಾನ್ಯ;

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಎರಡೂ ಒಂದು ದ್ವಂದ್ವ ಯುದ್ಧದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೂ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಸಿಗಬೇಕು, ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೂ, ಅವರ ಒಂದು ಎಕಾನಾಮಿಕ್ ಶಕ್ತಿ ಏನಿದೆ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡೈಸ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ನವುಗೆ ಇದೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಬಹುಶಃ ನಾವು ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಸ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಬೆಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಬ್ಸಿಡೈಸ್ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತ ಅಪ್ಪು ಬೆಳೆಯದೆ ಹೋದರೆ, ಅದರ ಕಾನ್ಸೆನ್ಸನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ದೋರಣೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.

ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಹಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ; ವ್ಯವಸಾಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 9೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಭೂಮಿ ಏನಿದೆ ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅಪಲಂಬಿನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು 14-15 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮರೆಯುವಾರದು. ಈ ಹನ್ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎಡರು ತೊಡರುಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಇವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ವೀನರಾಗಿಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಏನಿದೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇವುಗಳಿಗೆ ವೀನರಾಗಿಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಪಾಲಿಸಿ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳು, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದು, 7, 8, 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕೆಲವೇ ಜನಗಳಿಗೆ ವೀನರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ನಾನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್ ತೋಡಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ, ಎಂದರೆ 2-3 ಎಕರೆ, 1 ಎಕರೆ, ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನುಕೂಲ ಬಹಳ ಇದೆ.

ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಡೀಷನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಪೋಜಲ್ ಇದೆ. ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು, ಇದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಡೀಷನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು

ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಬಿಡಬೇಕು, ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ತೀರ ಖಂಡನೀಯ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್ ರೇಟು 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು ಅದರ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ ಬೆಲೆ ತುಂಬಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಪೂರಾಟಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಹಂತಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ 90—95 ರೂ. ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಫರ್ಟಿಲೈಜರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅದು ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಏರುಪೇರು, ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೇಜ್ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ರೈತರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಇವೊತ್ತು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 45—50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಪ್ಲೈ ಆರ್ಡ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೆರೆಯತಕ್ಕ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ, ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೇಜ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಸನ ಕೋಲಾರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊಪೋಟ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಂದಲವಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೇಜ್‌ಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂತ ರೇಟು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪಾದನೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಹಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ದಾಸ್ತಾನು ಗೃಹದ ಕ್ಯಪಾಸಿಟಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅದು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದರ ಅಗತ್ಯತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಗೃಹದ ಕೆಪಾಸಿಟಿಯನ್ನು 20 ಸಾವಿರ ಟನ್ನಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಸಾಯಿಲ್ ಟೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸ ಏನು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಬುಲ್ಡೋಜರ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದು. ಒಂದು ಬುಲ್ಡೋಜರನ್ನು ಆ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳನ್ನು, ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೋಟಾರಿಯಲ್ಸ್ ಒದಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳು ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳಿಂದ ಏನು ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅನಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

11-30 A.M.

ಇನ್ನು ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ, ಅರಸೀಕೆರೆ, ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳೇಬೀಡು ಒಂದು ಹೋಬಳಿ—ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದುರ್ದೈವವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇವಕ್ಕು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಕೋರಾರ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ರೀಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ರೈನ್‌ಫಾರ್ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಕ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂದರೆ, ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರು ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಈ ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಂದ ವರದಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದಹಾಗೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಪಾಲಿಸಿ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ನಂದಿನ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇಕಡ 92 ರಷ್ಟು ಜನ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯವುಳ್ಳವರು ನೇಚರ್ ಪೀಲೆ ಡಿಪೆಂಡ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಸ್ಕೀಮಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಶಕ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ (ಅಂಕೋಲ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂ. 20 ರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಸಲುವಾಗಿ 11 ಕೋಟಿ 24 ಲಕ್ಷ 39 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಲಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಕೇವಲ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 200 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಕಿನಾರೆ ಇದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಫಿಷರೀಸ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ಸ್ಕೋಪ್ ಇದೆ. ಬಹಳ ಉದ್ದವಾದ ಮಾನುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ 94 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನ್ಯೂರಾನ್‌ನೆಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದುದು ಮಾತ್ರ ಮಾನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. 94 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಮಾನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 200 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಕಾರಾವಳಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 100 ಮೈಲಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 150 ಮಾನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಉಪಕಸುಬು ಮಾಡುವವರು ಅಂದರೆ ಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ರಂಪಣಿ ಮಾಡುವವರು ಸೇರಿದರೆ ಒಟ್ಟು 60 ಸಾವಿರ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ 1956ರಿಂದ ರೆಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 7 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರಾದರೂ ಈ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೀನು ಪೌಷ್ಟಿಕವಾದ ಆಹಾರ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯವರನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಜನರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಹಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕಡಿಮೆ. ನಮಗೆ ಹಾಲು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮೀನಿನ ಪಳದಿ, ಕಾರವಾರ ಜನಕೆರ್ಲಾ, ಈ ತರದೂಟಾ ಸ್ವರ್ಗದ ಮೇಲೂ ದೇವತೆಗಳಿಗಿರ್ಲಾ, ಇದರ ಮಹತ್ವ ಹೇಳಿದರೆ ಆಯಿತು. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜನರಿಗೆ ಮೀನಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಹತ್ವದ್ದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯ

ಮಾಡುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಸೌಕರ್ಯ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಮಟ್ಟಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. I can say it is too slow and miserable ಇದು 1956 ರಿಂದ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲ. ಹಣದ ಕೊರತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಗೈರೆ ವಗೈರೆ ನೆವ ಹೂಡಿ ಇದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ದೂಡುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕು. ರೈಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬರೀ ಒಂದು ಮೋಟಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತುಟ್ಟಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಇದ್ದರೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಗತಿ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರವಾರ ಬಂದರಿನ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದರು ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಸತ್ತ ಜನರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಅದು ಹೀಗಿದೆ ಅರಂಭವಾಯ್ತು, ಬಂದರಿನ ನಿರ್ಮಾಣ. ಮುಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವುದು ಶತಮಾನ. ಆ ತನಕ ಬಂದುಬಿಡುವುದು ರೈಲುಗಾಡಿ, ಈ ಮಾತು ನುಳ್ಳಲ್ಲ, ತುಸು ಕಾದು ನೋಡಿ, ಇನ್ನು ಕಾರವಾರ ರೈಲು ಬರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನ ಬೇಜಾರು ಬಿದ್ದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅರಬ್ಬಿಲ ಘಟ್ಟ ಇಳಿದಿದೆ ರೈಲು ಬಂಡಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಡಾರಿಗಳು ಹಂಚಿದರು ತಿಂಡಿ, ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವುದು ನಾಳೆ ಎಲ್ಲರೂ ಜೋರಾಗಿ ತಟ್ಟಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ'. ಈ ತರಹದಲ್ಲಿ ದುಃಖದಾಯಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಹಾಗೂ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಗತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಮೀನಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕು. Modern technical education in Fisheries is most important. ಇಂಟರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಪಡೆದು ಮೀನಿನ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವವರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಫಿಷರೀಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ನೌಕರಿ ಕೊಡುವ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಡ್ಯಾಂ ಸ್ಕೀಂ ಉಂಟೋ ಆ ರೀತಿ ಈ ಸ್ಕೀಂ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರ್ನಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಬೇಕು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜು ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. 'ಇದ ನೋಡು, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜು, ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದವರೆಲ್ಲ ಬಹಳ ನಾಜೂಕು, ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಭದ್ರ, ಇವರ ಮುಖ ನೋಡಿಲ್ಲ, ಭೀಕರ ಸಮುದ್ರ.' ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಸ್ತಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ನೌಕರಿ ಹುಡುಕುವವರಿಗೆ ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಐದು ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಹಣ ಕೊಡಲು ಅವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಒಣ ಮೀನುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಸಾವಿರ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಣ ಮೀನನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಇಡಲು ಸರಿಯಾದ ಗೋಡೌನುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತೆ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಟ್ಟಲೇ' ಮೀನುಗಳು ಎಂದು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜು ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಮೆರಿಕಾ ಮುಂತಾದ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ)

ದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು 'ಸಟ್ಟಲೇ' ಮೀನುಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಕಣ್ಣು ಕೂಡ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮೀನುಗಳು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿಡಲು ಹಾಗೂ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ, ಜಾಗ ಇಲ್ಲ. ಹಸೀ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಅವನ್ನು ಇಡಲು ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜು ಪ್ಲಾಂಟು ಹಾಗೂ ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಣ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಿರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಣಗಿಸಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಹದ ಮಾಡಿ ಪ್ಯಾಕು ಮಾಡಲು ದಾಸ್ತಾನು ಮಳಿಗೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೂಲಕ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಹಸೀ ಮೀನುಗಳ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಕೆಲವರೇನೋ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಣಗಿಸಿದ ಮೀನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮೀನಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಹಾಗೂ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೀನುಗಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಊಟ ಕೂಡ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಜನ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸುಮಾರು 40 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತಜ್ಜನವರ ಕಾಲದಿಂದ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರು ದೋಣಿಗಾಗಿ ಮರ ಬೇಕಾದಾಗ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾಗಿರುವಾಗ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಳ್ಳೇ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ರೇಂಜು ಫಾರೆಸ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಬ್ಬುಲಸು ಮರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ದೋಣಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೀನುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮೀನುಗಾರ ಸಹಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಖಚಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಜನರು ಮರದಿಂದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಗಾಳಗಳು ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದರ ಮೂಲಕ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಡೀಪ್ ಸೀ ಫಿಷಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗೇನೋ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜು ಎಂದು ಮಾಡಿ ಇದರ ಮೂಲಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಕನಸುಬನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನಿಶ್ಚಯತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ನಾವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ರೆಂಕೋ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಸಿಕ್ಕಾ ಪಟ್ಟೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ

ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ನಾವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಐದು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಯಂತ್ರ ಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮ ಮೀನುಗಾರರನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಡಾಲರ್ ಅರ್ನಿಂಗ್ ಉದ್ಯಮ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಸುಮಾರು 25-30 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಡೀಪ್ ಸೀ ಫಿಷಿಂಗಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಮೀನುಗಾರರೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು 2.81 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಆರು ಯೋಜನೆಗಳು ಸೇರಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಕಾರವಾರವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಡೋ ನಾರ್ವೀಜಿಯನ್ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಏನಾ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿರುವುದೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ಕ್ಯಾಷ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಗೂ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜು ಪ್ಲಾಂಟ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಎರಾ ಪ್ಲಾನುಗಳೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ, ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೇನಾದರೂ ಬೇಕಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಉದಾಸೀನಭಾವ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಜಗಳ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟು? ಮೀನುಗಾರರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಯಾವ ಚಾಕಾಶಿ ಮಾಡದೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯುವರ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದ ನಂತರವಾದರೂ ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೆ. ಅಮೀನ್ (ಉಡುಪಿ). — ಇಂಡೋ ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಸ್ಕೀಂ ಫಾರ್ ಫಿಷರೀಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾದ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸುವಾಗ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನಗೆ ನೆನಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂದರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗಲೇ ಅವರು ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ)

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಪಗಾರ ತಿಂದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಾವು 9 ಪ್ಲಾಂಟುಗಳನ್ನು ಉರ್ಕಾಳ, ಮುರಡಂಚಿ, ಕಾಪು ಇಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಇಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಕೊಡುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಆಗದಂತೆ ನಂಜು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರಾದ ಅಮೀನ್ ರವರು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಂಡೋ ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ 1962 ರಿಂದ 1969ರ ವರೆಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೆಲವು ಇವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಪಾಗಿ 3 ಕಟ್‌ಮೋಷನ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 20-25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇರುವ ಬೇಡಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಸಟ್ಟಿ (ಭಟ್ಕಳ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಿಶರೀಸ್ ಅಂಡ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ (ಹೊಸನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನರಿಯಲಸ್ಟಿಕ್ ಅಪ್ರೋಚ್, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್, ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರ್ ಆಟೆನ್‌ಷನ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಅವರು ಈ ಸೂಪರ್‌ಟೈಂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್ಸ್ ತಯಾರುಮಾಡಿದಂಥ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸೂಪರ್‌ಟೈಂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ನಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 1965-66 ರಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ 79 ನಾವಿರದ 705 ಟನ್ ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಗೊಬ್ಬರ ಕೆಮಿಕರ್ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ 1 ಲಕ್ಷ 12 ನಾವಿರದ 935 ಟನ್. ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿರುವುದು 1 ಲಕ್ಷ 22 ನಾವಿರದ 946 ಟನ್. 1966-67, 1967-68 ರಲ್ಲಿ ನರ್ಕಾರದ ಇಂಡೆಂಟ್ 5 ಲಕ್ಷ 56065 ಟನ್. ಅರಾಟ್ 2 ಲಕ್ಷ 94 ನಾವಿರದ 895 ಟನ್. ಈಪೊತ್ತಿನ ದಿವನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದು 1 ಲಕ್ಷ 47 ನಾವಿರದ 805 ಟನ್. 1968-69 ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು 5 ಲಕ್ಷದ 25 ನಾವಿರದ 560 ಟನ್. ಬಂದಿರುವ ಗೊಬ್ಬರ 2 ಲಕ್ಷ 75 ನಾವಿರದ 675 ಟನ್.. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಂದರೆ ಫೆಬ್ರವರಿಯವರಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗಿರುವುದು 1 ಲಕ್ಷ 5019 ಟನ್. ಇಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ

ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ 3 ಲಕ್ಷ 48 ಸಾವಿರದ 954 ಟನ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ. ಇದರ ಬೆಲೆ 23 ಕೋಟಿ 35 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ 86 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿರುವುದು 1 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ಟನ್. ಈ ವರ್ಷ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ 1 ಲಕ್ಷ 75 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಥವಾ 2 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಖರ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಗೊಬ್ಬರ ಸ್ಟಾಕ್ ಇರುವುದು 3 ಲಕ್ಷ 48 ಸಾವಿರದ 954 ಟನ್ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರದ್ದು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ 13½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ 96 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಮೂಲಕ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಪೊಬಲಗನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇವೆರ್ಲಾ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬೇಕಾಗಿರುವಂಥ ಗೊಬ್ಬರ 1 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ಟನ್. ಇದಕ್ಕಿಂಥ ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಕಾಗಿರಲಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು 3 ಲಕ್ಷ 48 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಏಮ್ಸಿಕರ್ ಆಟ್ಯೂಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಡೈರಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂದರೆ 1½ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಆದರೆ ಸಾಕು, 50 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರಲಿ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ 2 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಆದರೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಸ್ಟೋರೇಜ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಾಡಿಗೆ ಇವೆರ್ಲಾ ಸೇರಿದರೆ 1 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಲುಕ್ಸಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು ?

12-00 NOON

ಇಂಥ ರಾಂಗ್‌ಫುಲ್ ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಏಮ್ಸಿಕಲ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನುಮಾರು 4,76,000 ಟನ್ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ತರಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಏಮ್ಸಿಕಲ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ತರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಡೆ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಹೊರೆಯ ಜೊತೆಗೆ 1 ಕೋಟಿ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯ ಸೇರಿದರೆ ನುಮಾರು 2 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಆಧಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆಯೇ ! ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುವ ಗೊಬ್ಬರ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುವುದಿದೆ, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ? ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸ್ಟಾಕ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿತ್ತು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಇದರಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ)

ಆಗಿರತಕ್ಕ ಖರ್ಚಿಗೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಅವರು 4,76,000 ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ತರಿಸಲು ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲವಾದರೂ ಯಾವ ತರಹ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ತರಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ ಗೊಬ್ಬರ, ಉತ್ತಮ ತಳಿ ಬೀಜ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಯೂ ಪ್ರೈಸ್ ಏನಿದೆ, ಅದು ರೈತರಿಗೆ ಹೊಗಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಯಾವ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್‌ಫೇಟ್ ಇಷ್ಯೂ ಪ್ರೈಸ್ 495 ರೂಪಾಯಿ, ರೈತರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬೆಲೆ 550 ರೂಪಾಯಿ, ಇದರಲ್ಲಿ 55 ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ ಇದೆ. ಯೂರಿಯಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಷ್ಯೂ ಪ್ರೈಸ್ 863 ರೂಪಾಯಿ, ಮಾರುವ ಬೆಲೆ 943 ರೂಪಾಯಿ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ 80 ರೂಪಾಯಿ. ಡೈ ಅಮೋನಿಯಂ ಸರ್‌ಫೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಷ್ಯೂ ಪ್ರೈಸ್ 1,122 ರೂಪಾಯಿ, ಮಾರುವ ಬೆಲೆ 1,217 ರೂಪಾಯಿ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ 95 ರೂಪಾಯಿ. ರೈತರ ಉದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇದ್ದರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮನನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ದರದಲ್ಲಿ 50 ರಿಂದ 95 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 28 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ನೇರವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಈಗಿರುವ ದರಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ರೈತ ರಾಜ್ಯದ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಏನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀವೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕಾಗಲೀ, ಯಾವರೀತಿಯ ಹಕ್ಕಾಗಲೀ ನಮಗೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಪ್ರೂವ್ಡ್ ಸೀರ್ಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 89 ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೈ ಯೀಲ್ಡಿಂಗ್ ವೆರೈಟೀಸ್ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 4,19,000 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೈ ಯೀಲ್ಡಿಂಗ್ ವೆರೈಟೀಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವಂಥ ಮತ್ತು 89 ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವಂಥ, ಬೀಜಗಳು ಸಾಕಾಗದಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಬಹಳ ವಿಪಾದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಬೀಜವನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಂಥ ಜನರಿಂದ ಕೊಂಡು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೀಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರ ಮುದ್ರೆ ಯೊತ್ತಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಉತ್ತಮತರದ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಹೈ ಯೀಲ್ಡಿಂಗ್ ವೆರೈಟೀಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕಲ್ಪನೆ ಏನಿತ್ತು, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇನಿತ್ತು, ಅದು ಯಾವರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರು ಉತ್ತಮ ಬೀಜದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಹೈಬ್ರೀಡ್ ಮೇಜ್ ಬೆಲೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಇತ್ತು. ಅದು ಈಗ 500 ರಿಂದ 700 ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೂ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಜೋಳದ ಬೆಲೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದು ಈಗ 350 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸೀಡ್ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಅದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಯವರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಂಡು, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೀಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಅದರ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿ ಮಾರುವುದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬೆರಕೆ ಮಾಡಿ ರಾಛಡಾಯಿಕ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೀಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುದ್ರೆ ಇದ್ದ

ಜೋಳವನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಬೆಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಸೀಡ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಸೀಡ್‌ಫಾರಂ ಏನಿದೆ, ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ರೈತರೂ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸುತಾ ರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಡ್ಯೂಯಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಾಲಜಿ ಇಲಾಖೆ, ಈ ಎರಡೂ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಡ್ರಿಲಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 60 ಡ್ರಿಲಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ 1966-67 ರಲ್ಲಿ 50, 1967-68 ರಲ್ಲಿ 70 ಮತ್ತು 1568-69 ರಲ್ಲಿ 90 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ನಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೂ ಕಡಮೆ, ಎರಡನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆ ಅವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 700 800 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಇದು ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಮೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಾಜಿಕರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಎಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಮೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಖಾನಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಯೂನಿಟ್ಟನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೈನ್ಸ್ ಜಿಯಾಲಾಜಿಕರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆ ಇಲಾಖೆಯು ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬೇಗ ತರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯೀನಿದೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗಳು ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಶೋಚನೀಯ ವಿಚಾರ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಚಯ್ಯನವರೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಾಕಾರಮಟ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರಿಲ್ಲ, ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ; ನಿಯಮವಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸ್ಲ್ಯಾಬ್

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ)

ಸಬ್ಸೈಕ್ಟ್ ಆಲ್ಲ, ರಾ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಕೇಳಿರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನ ಶ್ರಮವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಅವನಿಗೆ ಇರುವ ಉತ್ತೇಜನ ಕಡಮೆ ಯಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅವರಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಇದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು. ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಟಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವೀಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯು ಮೂಲಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಮಾರ ಬಾರದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು. ಈಗ 970 ರೂಪಾಯಿಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಫಂಡಿಗೆ 12 ರೂಪಾಯಿ, ಸ್ವೀಟ್, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ರಾಭ 22 ರೂಪಾಯಿ, ಟಿ.ಎಂ.ಪಿ.ಸಿ.ಗೆ 26 ರೂಪಾಯಿ, ಪ್ರೈಮರಿ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯವರೇ ರೈತರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರುವಂತೆ ಸರಕಾರ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಎರ್ನಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತ ಬೀಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಬರ್ಡನ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಘಟನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಫೋರಂ, ಫಾರ್ಮರ್ಸ್, ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಲಹೆಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾನನವಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಯರು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಬ್ಬರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಅದರಂತೆ ಅವರು ಐ. ಆರ್. ಒಂದು ಅಥವ ಐ. ಆರ್. ಎಂಟೋ ಏನೋ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹಂದೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರ್ನಾ ಇರಾಖೆಗಳೂ ಒಂದೇ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಬಾವಿ ತೋಡುವುದು, ಜಿಯಾರಾಫಿಕರ್ ಇರಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದ್ದೆರ್ನಾ ಒಂದೇ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ನೀರಾವರಿ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್, ಗೊಬ್ಬರದ ಮಾರಾಟ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನೆರ್ನಾ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲೆ ಅವೆರ್ನಾ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇರಾಖೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈ ಇರಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಇರಾಖೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅನೇಕ ತೋಟಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಬಾಳೆಯ ಗಿಡ, ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರ್ಕಾರಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇವು ದೇಶದ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣನ್ನು ರಫ್ತು ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವೂ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟಿಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಾಲ ಸೋಲವೇನೇ ಇರಲಿ, ಸರಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಕಾನೂನನ್ನು ಸಡಿಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಬಾಕಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ರೈತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೈತ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ ದೊರೆತರೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಗೆ ಸೇರಿರುವುದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ; ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುವುದಾದರೆ ನಾಳೆ ನಾಳೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಹದಿನಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಎಸ್ಟಾ್ಯಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ; ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 94 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಯೀಲ್ಡಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು. ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಕಾಡನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 60—70 ವರ್ಷದ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ವುಡ್ ಸಿಕ್ಕದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಬಂಡವಾಳವನ್ನೂ ಹಾಕದೆ ಅದರ ಏಜೆನ್ಸಿ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ 5—10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಫ್ಟ್‌ವುಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾರು ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೇರೆ ಮರವನ್ನು ನೆಡಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಬ್ಬರ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಮೇಲೆ ರಬ್ಬರ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅನೇಕ ಜನ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಂಧದ ಮರ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವಲ್ಲರತಕ್ಕ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗಂಧದ ಮರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗತಕ್ಕ ಕಾಲ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್ಬೆಂಡರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 95 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಅನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಹಣ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ದನಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದ್ದಬಿದ್ದ ಗೋಮಾಳವೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಘೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿದೆ. ಇದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಅಮೃತಮಹಲ್ ಜಮೀನನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಡೈರಿ ಫಾರಂಗಳು ಇವೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಕೈರೋಡೈರಿ ಫಾರಂ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಹೆಸರುಘಟ್ಟದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಡೈರಿ ಫಾರಂ ಇದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಅವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕೈರೋ ಅಷ್ಟು ಅಧ್ವಾನ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಹೆಸರುಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇರುವ ಕಡೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದು ಹಿಗಿರಬಾರದು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿ. ಇದು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಗೌರವ ತರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಅವಮಾನಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಹ್ಯಾಲನಯ್ಯ)

ಮಿಲ್ಕ್ ಪೌಡರ್ ಒಂದು ಟನ್‌ಗೆ 4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಗ್ರೇಡ್ ಮಿಲ್ಕ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ನುಮಾರು 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೈ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ನುಮಾರು 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಷೆಡ್ ಏರಿಯಾದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಾಲು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಪರಷ್ಟು ಬಂದು 50 ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ಸ್ ನಷ್ಟು ಹಾಲು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದೇ ಲೇಸು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂಗಳೂರಿನ ಡೈರಿ ಫಾರಂನ್ನೂ ಕೂಡ ಮುಚ್ಚುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್‌ಮೆಂಟು ಅಲ್ಲ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಡೈರಿ ಫಾರಂ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿನ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಂ 70-75 ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ಸ್ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು 25-30 ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ಸ್. 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಹರಿಸದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಏಲ್ಲ. ತಾವು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ತರಿಸಿರತಕ್ಕ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್‌ಮೆಂಟಿನ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾಲನ್ನು ಪ್ರೊಸೆಸ್‌ಮಾಡಿ ಬಡವರಿಗೂ, ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಸಬ್ಸಿಡೈಸ್ಡ್ ರೇಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಡೈರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 95 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಎಂದರೆ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟ್ಯಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ರೀಸರ್ಚ್‌ಗಾಗಿ 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಲ್ಯಾಬೊರೇಟರಿ, ಸಾಯಿಲ್ ಟೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಇರಬೇಕು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲ್ಯಾಬೊರೇಟರಿಗೆ 30 ಸಾವಿರ ಸ್ಯಾಂಪರ್ಸ್ ಬರುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಷ್ಟು ಅವರು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಲದು, ದೇಶದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನ ಸ್ಯಾಂಪರ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಇವ್ಯಾಲ್ಯುಯೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಫರ್ಟಿಲಿಟಿ ಮ್ಯಾಪ್ ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

12-30 P.M.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಣ್ಣಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾರ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಫರ್ಟಿಲಿಟಿ ಮ್ಯಾಪನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹವಾಗುಣ ಇದೆ, ಜನಸಂಪತ್ತಿದೆ, ವನಸಂಪತ್ತಿದೆ, ಜಲಸಂಪತ್ತಿದೆ, ಭೂಸಂಪತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರೂ ಜನರು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಅಪ್ರೋಚ್ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಥಿಯರಿಟಿಕಲ್ ಅಪ್ರೋಚಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಮೂಲಕರಣ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅನಾನುಕೂಲ ಏನೆದೆ ಎಂದರೆ— ನಮ್ಮ ರೈತ ಇನ್ನೂ ಅಜ್ಞಾನಿ. ಅವನಿಗೆ ಬಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಒಪಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಆಫೀಸಿಗೆ ತಿರುಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಾಯಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಪುಡಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರ ಬಳಿ ಹೋದರೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ

ಇನ್ನೊಂದು ಇರಾಖೆ, ಬಾವಿ ತೆಗೆಸತಕ್ಕ ಪೈಚಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಇರಾಖೆ, ಸಾಲ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಇರಾಖೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಇರಾಖೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಆತನ ಪಾಂಟ್ಸ್‌ಗಳೆರಿಯಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣ ವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ರಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸಾಯ ಪಾಠಶಾರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಎದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಏತಕ್ಕೂ ಸಾಲದು, ಆದುದರಿಂದ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The allotted time is over. Is the House prepared to sit longer today ?

Sri B. BHASKARA SHETTY (Kaup).—Since a large number of members are desirous of participating in the Debate, let us sit upto 1-30 P. M. today.

Mr. SPEAKER.—Is it the pleasure of the House that the debate should go on upto 1-30 P. M. today ?

HON. MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Then we sit upto 1-30 P. M. today. I request the hon. Members participating in the debate to abide by the time allotted to them. I call upon Sri Nanjappa.

ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜಪ್ಪ (ಶಾಂತಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟ ರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಾನೀಗ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇರಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಹೋದ ವರ್ಷ ಇದೇ ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರ್ವೆ ಸೌದೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ವಿಧಿಸರಾಗಿದ್ದ ಪರ್ಮಿಟ್ಟನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ರದ್ದು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ನಾನು ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸುಮಾರು 1945 ರಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ವೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರ್ಮಿಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ತಾಲೀ ರ್ದಾರನ ಬಳಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ 3-4 ತಿಂಗಳು ಡಿಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ತಾಲೀ ರ್ದಾರನಿಂದ ಪರ್ಮಿಟ್ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರಿಂದ ಸ್ಥಳಮಹಜರ್ ಆಗ ಬೇಕು. ಆಗ ಅವನು ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಂದ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಿನ್ನದೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಆ ಪರ್ಮಿಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇರಾಖೆಯವರಿಂದ ಷರಾ ಬೇರೆ ಬರೆಸಿ ತರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸೌದೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಬೇರೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ತೊಂದರೆಗಳು ರೈತರಿಗೆ 1945 ರಿಂದ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರ್ತಿ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ನಾಗರೀಕರೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇನೂ ಹಣ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಲಾರಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ 5-10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋದ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ 15 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಮೆಮೊರಾಂಡಂನ್ನು ಬರೆದು ಆಗಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ನರ್ವೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ರೈತನಿಗೆ 6-7 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ಜಪಾನಿನಲ್ಲ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳನ್ನು ತಾನು ನೇರವಾಗಿ ತಂದು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಕಡೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ನರ್ವೆ ಸೌದೆಯ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನರ್ವೆ ಸೌದೆಗೇನು ಬೆಲೆಯನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜಪ್ಪ)

ಕೊಡುತಾ ರೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಲಂಚದ ಹಣವನ್ನೂ ಸಹಾ ಸೌದೆಯ ಮೇಲೇ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರ್ಮಿಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ವೆ ಸೌದೆಯ ಬೆಲೆ ಮಣಕ್ಕೆ 1. 20 ರೂ. ಆಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೇ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಒಂದು ಮಣ ಸೌದೆಗೆ ಈ ದಿವಸ ರೂ. 1,20 ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ.ಗಳು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಇನ್ನೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ನಾನು ಕಾಣೆ. ಆ ಪರ್ಮಿಟ್ಟನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಏನು? ಇನ್ನಾದರೂ ರೈತಾಪಿ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೇನೆಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆ. ನಾನು 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸೌದೆಯನ್ನು ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯಮಾಡಿ ಈ ಪರ್ಮಿಟ್ ಸಿಸ್ಟಮನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಜಂಗಲ್ ಉಡ್ಡಿಗಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಜಂಗಲ್ ಉಡ್ಡಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಸಿಸ್ಟಮನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ರೈತನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸರ್ವೆ ಸೌದೆಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಪರ್ಮಿಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಗುಂಡುತೋಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಲಿ, ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂತದ್ದನ್ನೋ ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ತೆಗೆದರು. ಇಲ್ಲಿ 15 ಜನ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಏಕೆ ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಈಗಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೆಕ್‌ಪೋಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ತುಂಬಿರುವ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ 5-10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳ ಹತ್ತಿರ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ (ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರೇಮ್ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಸೌದೆಯನ್ನು ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಸೌದೆಯು ಬೆಲೆಯೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೂ ಸಹ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Speaker Sir, by and large very important subjects are there for discussion and but for the pressure of time due justice cannot be done to all of them. Some of the hon. Members have referred already to this important subject, *viz.*, Agriculture and Forest. All the same. the Forest Department has not been properly dealt with. I do not wish to disappoint the Hon. Minister of State for Forests and also the concerned officers, but I shall be very plain in only ventilating the grievances of the people in North Kanara district. Sometime back in 1967 when these grievances were brought to the notice of Government,

we were assured that the Government is releasing about a lakh acres of land. The same assurance was repeated in 1968 and I am sure, even now, the Hon. Minister will repeat the samething. Sir, it was stated that a high power committee will be appointed and one lakh acres of land would be released. Last time in the month of October 1968 the Hon. Minister for Finance accompanied by the Hon. Minister for Co-operation extensively toured the district of North Kanara and had a Conference of the officers of the Forest Department at Sirsi on 18th October 1968. Unfortunately the Minister for Forest could not be present at that conference as he was suffering from influenza. All the same, so many officers of the Forest Department and many responsible citizens participated in that conference. It was abundantly made clear, in that conference, that the problems are very pressing and urgent and due consideration should be given to them and Government should atleast release one lakh acres of land immediately. Sir, nothing has happened since then. We are even now told that the high power committee has been appointed. But no land has yet been released. For the past three years the notification in respect of the release of one lakh acres of land is being expedited and one cannot be sure as to how long it will take. With this preliminary observation, I shall speak on some other subjects in detail.

Sir, let us refer to the grant of land for building houses, they are called 'gavathana sites'. I think the British who left this country in 1947 were wise people—we cannot call them foolish people at all. I have studied some Survey Settlement Reports of North Kanara District written by eminent Britishers. They have laid great stress on the Agricultural problem and revenue problem of North Kanara. The Britishers used to have a policy of granting 'gavathana plots'. May I ask the Forest Depertment and the Government, how many forest lands and sites in the North Kanara District have been released by them, on their own initiative since 1947, the year in which the Britishers quit this country, for building houses or gavathanas ? I had on occasion to discuss this matter with a Divisional Forest Officer of North Kanara District. He said that we have no policy of sanctioning 'gavathna plots'. You may make proposals in this regard and it is up to the Revenue Department or some other department to consider the matter. We have made proposals, but nothing has been done till now, with the result, there are thousands of cases of encroachments of sites of those agriculturists who want to have five, six or ten guntas of land for building houses for their own use. These agriculturists have even been prosecuted. Is this the approach of a democratic Government towards the agriculturists who want to have their own houses ? What they wanted was only a site for building a house for their own use, and nothing more than that. The proceedings in these cases of encroachments are going on from six to seven years. Repeatedly I had brought this matter to the notice of the concerned Ministry by putting starred question several times. But nothing has been done till now. Therefore Sir, may I suggest to the hon. Minister of State for Forests to have a broad-based policy to have

(SRI B. P. KADAM)

the 'gavathana plots' not only for the North Karnatak area but throughout the State to see that house sites are reserved round about the localities of expanding villages and sites could be granted for building houses. Sir, in keeping the agriculturists satisfied, there lies the prosperity of the country and if the cultivator or the agriculturists are satisfied they are bound to pay greater attention towards greater cultivation and produce for himself and also for the country. If the policy of the Government is to keep him uneasy agricultural economy will not develop.

Sir, to give an example, there is in Supa taluka a village called "Joida" where the matter of giving gavathana area is pending from so many years even till to-day. One District Forest officer told me that the Forestor, officer who is just above the Forest Guard retained the entire file for two full years and when I asked him what may be the weight of that file, he said, it may be about half-a-maund. Sir, if such things exist, what better things we could expect? Speedy disposal is the need of the hour; otherwise, common man is bound to lose faith in democracy. Therefore Sir, in regard to encroachments, Government will have to be liberal. I know, under extreme circumstances these encroachments have come up. Encroachment may be in respect of house sites, garden sites, paddy land or whatever it is, I am sure, in 99.99 cases these encroachments of the forests and revenue lands have come only under extreme circumstances and under the instigation of these lower officers of the Forest or the Revenue Department. I know large number of lower officers and officials who have encouraged the people to go ahead with encroachment. These officers and officials have been the immediate beneficiaries from these agriculturists. They promised that the encroachments would be regularised. They themselves obtained applications from these people and forwarded the applications to the Department. But the encroachments were not regularised. Now also in North Kanara District, many of these people are being prosecuted for encroachments.

They have been fined and prosecuted through Criminal courts. I urge upon the Government to see that these people are not treated with such vengeance, because such bitterness will lead nowhere. We must have human approach. The Forest Officers should be given clear instructions in this regard and see that further confusion is avoided. I do not know what the High Power Committee is doing. May I request the High Power Committee to grant lands wherever they exist for cultivation of paddy, for cultivation of fruits, for cultivation of arecaunut and coconuts, for cultivation of spices etc. It should be very liberal in that approach; otherwise the purpose for which the High Power Committee is constituted will not be served. I was told the Government is granting land for coffee cultivation in North Kanara District. The Local people must be encouraged. I am told in Supa Taluka, certain lands are to be released. But before the orders of Government are made, I am told

people from Coorg and other places are putting forth their demand for land in this area. Such things should not be allowed to happen. Only the local people should be encouraged either individually or through co-operative farming. The people from outside should not be allowed to exploit the situation to their own advantage.

There is another point about settlement of Gowlies. These people are there round about Dandeli. They help sending milk to the cities like Dandeli. What is their fate? Grazing lands have been denied to them. They are chased from place to place. We cannot say they will be in the same place next year. They are helpless creatures. There is nobody to fight for their cause. Even though they are selfless people, they have been chased from place to place. These poor people are collecting milk from their own buffaloes and sending it to the cities. Tney are not giving any trouble to anybody. Inspite of that they have been looked down. Attrocities have been committed on them. Their hutments have been pulled down. Their cattle sheds have been pulled down and they have been chased from place to place. That is the position of these poor people. Repeatedly we have been bringing the miserable state of affairs of these people to the notice of the Government. Inspite of all these things, their conditions have not been improved and they have not been given permanent grazing lands. Even to-day they are living in a remote corner of the forest area. I urge upon the Government to see that these people are settled permanently in a place. The Government must also see that modern amenities should be provided to these people. They should be given grazing grounds permanently. Their cattle sheds should also be constructed on a scientific basis.

I want to say one or two words about Horticulture. The Horticulture Department is doing a good lot of work. I am personally proud of it. The Director of Horticulture is taking pains and doing wonderful work with regard to growing of fruits and vegetables. In the country like ours, the people are in the habit of taking only rice. The people must be encouraged to change their habit. Unless we do this, there will be upheavels with regard to food in this country. This habit of taking only rice should go. We must take to vegetables and fruits and other things instead of rice only. Due attention should be given to that. If this policy is well pursued, and if the common man realises this, food problem could automatically be solved.

About the utility of the fertilizers, I must say the Government should try to supply the fertilizers having Nitrogen, phosphate and potash-allum equal proportion. One crystal must contain all the imgrediants. A person is having some kind of fertilizer will say that he is having a fine quality. He may be having only Potash. This should not happen. There should be fertilizers containing all the qualities in good proportion. Even if one quality is in excess, it will be no use. The innocent people do not know whether the fertilizer is having the required qualities. The ignorance of the people should not be misused. In advanced foreign

(SRI B. P. KADAM)

countries, the fertilizers having all the ingrediants are being sold. The fertilizers should not contain either only nitrogen or only potash, but it should contain all the qualities in good proportion. Therefore it is better to have fertilizers which will have all the three qualities in good proportion. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದ್ದಿನಬ್ಬ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರ ತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಬಯಸು ತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನೆಲ ಸಂಪತ್ತು, ಜನ ಸಂಪತ್ತು, ವನ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಪಶು ಸಂಪತ್ತು, ಎಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪತ್ತುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಖಾತೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸ ಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ರತಕ್ಕಂತಹ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ನಾನು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡು ವುದಾದರೆ, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯು ನವುತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬುಲ್‌ಡೋಸರುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಅನೇಕರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬುಲ್‌ಡೋಸರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಆಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಬೇಕು, ಎಂದೆರಾ ಹೇಳು ವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವೇನು? ಒಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಪ್ರದೇಶವಾದ ಅಮೇರಿಕದಿಂದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ತರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಎರಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

1-00 P.M.

ಬೇಕಾದಂತಹ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು, ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಬತ್ತ ವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಅವರು ಟ್ರಾಕ್ಟರು, ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರು ಮತ್ತು ಬುಲ್ಡೋಜರಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವ ರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕಂಥ ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ $\frac{1}{4}$ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ತೋಟ ಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಬಾಬನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ 4-5 ಕಡೆ ಹೋಗುವಂತಾದ್ದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡು ತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಪುಗಳನ್ನೇನೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರು ರೈತರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಹರಿಜನರು, ದೀನದಲಿತರು ಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗು

ತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು. ರೈತನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಪಕರಣಗಳೂ ಬಂದು ಬೀಳಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರವಾಗಲೀ, ಬೀಜವಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಯಾವ ಸಲಕರಣೆಯೇ ಆಗಲೀ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತ ತಹಶೀರ್ದಾರರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಆಫೀಸರ ಮುಂದೆಯಾಗಲೀ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ರೈತನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಅವರು ರೈತನಿಗೆ ಆ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಅದು ಬರೀ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯ ನವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ನಮಗೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮುದ್ರದ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ಜೋಳ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮೀನೂ ಅಷ್ಟೇ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಕೇವಲ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ವಿಷಯ. ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಬೇಕು ಆಹಾರ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹ, ನಮ್ಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡುವಂತಹ ಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. 200 ಮೈಲು ಕರಾವಳಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುದೇ ಹೋದರೆ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ನೀಗಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಬೆಸ್ತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ 4–5 ಮೈಲು ಸಮುದ್ರದ ತೀರದಿಂದ ಸಮುದ್ರದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೀನುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 500 ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ 115 ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವರು ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ದೋಣಿಗಳು ಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಅನಿಮಲ್ ಹಜ್ಬೆಂಡರಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಇರಾಖೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇರಾಖೆ ಆಗಬೇಕು. 200 ಮೈಲು ಕದಲುತೀರ ಇರತಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಡ್ಡರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನ ಇರಾಖೆಗೆ 46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವಾಗ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇನೋ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ 3–4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂಥ ಮೀನುಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಮತ್ತು ಐಸ್ ಪ್ಲಾಂಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾವಿರಾರು ಜನಗಳು ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 200 ಮೈಲು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಇರತಕ್ಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಉದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಮಂಗಳೂರು, ಮಲ್ಪೆ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪರವಾನಿಗೆ ಸಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಲ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಬಂದರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ)

ರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಪಶು–ಸಂಗೋಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಲು ಜೇನು ಹರಿಯತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲು ದೊರೆಯುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಯಿಲಾ ಡೈರಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ಡೈರಿಯು ಹಾಲು ಆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಡೈರಿ ಏತಕ್ಕೆ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಡೈರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಾಗಲೀ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಮಂಗಳೂರಿನ ಡೈರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೇಳುವುದು ಇತ್ತು, ವೇಳೆಯಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ವನಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇರಳದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೂಕ್ತ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಗದಗ್). —ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಕ್ಕಲು ತನದ ಮೇಲೆ ತಂದಿರುವಂಥ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವೆಂದರೆ ವಕ್ಕಲುತನದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾನಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿದರು. ವಕ್ಕಲುತನ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ತರಹದ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇರುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಣದ ವಿತರಣೆ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದು ಉಂಟು. ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯ

ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ಸಾಯಿರ್ ಚೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಇನ್ ಮೈಸೂರ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಯಿರ್ ಚೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬರೇಟರಿಯನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ತನಕ ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಿರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಈ ಅಣುವಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದಿನೇದಿನೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ದಿನ ಇದ್ದ ಪದ್ಧತಿ ನಾಳೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು, ಅಲ್ಲಯ ಭೂಗುಣ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಯ ಮಣ್ಣು ಯಾವ ಬೆಳೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಂದೊಂದು ಸಾಯಿರ್ ಚೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬರೇಟರಿ ಇರುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೊಡನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನುರಿತಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಕೇರಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ನುರಿತಂಥ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಇದ್ದರೆ, ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ವಕ್ಕುಲತನದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉಳಿದ ಮಷಿನರಿಗಳು ಸಹ ಏಕ್ ಆಗದೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಂದೊಂದು ಸಾಯಿರ್ ಚೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬರೇಟರಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಚೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬರೇಟರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹೊಂದಿ ದುಡಿಯಲು ಯಾವ ಯಾವ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯವರು ಇನ್ನೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾರಿಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ ಅಟೆಂಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಬಂದಾಗ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪವಾರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಗೊಬ್ಬರದ ವಿತರಣೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ, ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಾ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಿಂದ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೇರವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಗೊಬ್ಬರ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಂತೆ ಇರುವ ಈ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಕ್ಕುಲತನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಮೋನಿಯಂ ನಲ್ಫೇಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ನರ್ಫೇಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬಾರದು. ವಕ್ಕುಲತನ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಾಘವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಯಾವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಬೀಜಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋದ್ದರಿಂದ ಲುಕ್ಸಾನಾಯಿತೆಂದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ರೈತರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬರದೆ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗದೆ ಬಹಳ ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಕೂಡ ಕಬ್ಬಿನಬೀಜ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗದೇ ಹೋದದ್ದು ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೋ ಆಗ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಾರಂ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಹಲವಾರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಸಾನಾದರೂ ಕೂಡ ರೈತರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬೀಜ ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ರೈತರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜೋಳ, ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ವಕ್ಕಲುತನದ ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಮುಂದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗೋಕಾಕ್ ಮತ್ತು ಮುಧೋಳ್ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಮಾಡುವಂಥ ಉದ್ಯಮ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂಬೈ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ನಮ್ಮ ವಕ್ಕಲುತನದ ಸಚಿವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಮಾಡುವಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಮಿನಿಸ್ಟರವರ ಕಡೆಗೆ ಬಿಡದೆ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವವರಿಗೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮನೋ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಗೆಯರಾರರು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ತಮಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವೊತ್ತು ಬೆಳೆಯುವವನು ಏನು ಬೆಳೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅಂತಹ ಬೆಳೆಯುವವನ ದವಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಧಾರಣೆಗಳು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವನು ಬೆಳೆದ ದವಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರೇಟು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರಲ್ ರೇಟ್ ಕಾಯದೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗೇನೋ ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹರಿದಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಸರಕಾರ ಎಂದು ರೈತರು ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದವಸವನ್ನು ಬೆಳೆದರೂ ಅವನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವನು ಮಾರುವ ದವಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ

ಧಾರಣೆಯೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲು ಮಾಡಿ ಅವನು ಬೆಳೆದ ದವನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ, ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಇರುವ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಕ್ಕಲುತನಮಾಡುವ ವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕ. ಅವನು ಬೆಳೆಯುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿ ರೈತರ ಹಿತೈಷಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು. ಈಗೊತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡ ಬಹುದು, ಲೆವಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಇಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿರ್ಲಾ ರೈತರ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಮತ್ತು ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿಯೇ ಇರುವವರು ಅಲ್ಲರುವಾಗ ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರೇ ಅಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಡ್. ಪಾಟೀರ್.—ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಜನ ಕೇವಲ ಒಂದು ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಷ್ಟು ಇರಬಹುದು. ಈಗೊತ್ತು ಒಕ್ಕಲುತನದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವ ಕಡೆ ನಾವು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಗೊತ್ತು ಅವನ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ, ಅವನು ಬೆಳೆದ ದವನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ರೇಟೇನು, ಅವನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಯಾವ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪೆಸ್ಟಿಸೈಡ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಇಂದು ಇಂತಹ ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಕ ಔಷಧಿ ಹಿಂದೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದದ್ದು ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಏರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಅವನೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು, ಬಜ್ಜಿಬರೆ ಗಳನ್ನು ತರಲು ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಮಾಡಿ ಸರಿಮಾಡಿಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಇಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ರೈತರು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರಮೇಲೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪು ಡ್ಯೂಟಿ ಎಂದು ಬೇರೆ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಎಂದು ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಈಗ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬೇರೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೊಕ್ಕ ವನ್ನು ಬಡ್ಡಿಗಾಗಿ ಕೂಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವು ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಏನು ಅನು ಕೂಲಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು? ಹೀಗೆ ಸಾಲವಾಗಿ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡಿ. ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ಏಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಐದು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದೇನು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ? ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 30 ಸ್ಪ್ರೇಯರುಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರು ನಾನು ಮುಂದು ತಾ ಮುಂದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಇಲ್ಲದ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಆಗುವು ದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಯೂನಿಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅನಿಮರ್ ಹಸ್‌ಬೆಂಡ್ರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲ ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅನಿಮರ್ ಹಸ್‌ಬೆಂಡ್ರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಡೈರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲರುವ ಡೈರಿಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಯಲರು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಒಂದು ಪಾಯಿಖಾನೆಯಂತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೂ ಕೂಡ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೂ ಇದರ ಸ್ಥಿತಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಡೈರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಂತಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಡೈರಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲು ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೇನೋ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್‌ಬೆಂಡ್ರಿ ಇಲ್ಲ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದವರೇನೋ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೇಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಕೇಂದ್ರದವರಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ಕಲ್ಯಾಣವೂ ಅನಿಮಲ್‌ಹಸ್‌ಬೆಂಡ್ರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದು. ನಿಮಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿವೆ. ಯಾವ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳೂ ಕೂಡ ಹೊರಕ್ಕೇ ವರ್ಷ ಗಟ್ಟಲೆಯಾದರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್‌ಬೆಂಡ್ರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಸರಕಾರದ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೇ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ! ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ! ಈಗಲಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡೇನಿಷ್ ಕೌಸ್ ಎಂದು ದನಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹಂಚುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಫಲ ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಬರೀ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳಿಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಈ ದನಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತಾವಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿರುವುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್‌ಚರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಹೊಲ ಇದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಗರದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಕಡೆ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರದ ಹೊಲ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮಕಡೆ ಡೆವಲೆಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವಿರೇನು ! ನಿಮಗೇ ಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರದ ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, I oppose the Demand on Agriculture specifically for one reason, namely, for bifurcating the portfolios of Agriculture and Revenue and not alloting them to one and the same Minister. Agriculture is in the hands of one Minister and Revenue Department is in the hands of another Minister. This has resulted in non-productive activity. This is as good as a judicial separation between husband and wife. It could be easily seen that the Revenue Minister refuses to co-operate with the Agriculture Minister and the Agriculture Minister refuses to take co-operation from the Revenue Minister. If Revenue and Agriculture are considered as husband and wife and if there is separation between them, naturally there will be no productivity. In reality also, it is like that. When the Agriculture Minister wants to do something to better the lot of the agriculturists, the Revenue Minister is bent upon auctioning the farmers' lands. These unfortunate agriculturists are foolish enough to take lands from the Government which brags itself as one interested in

establishing a Welfare State. The Agriculture Department wants to provide fertilizers, pesticides, etc. to the agriculturists so that they may produce more and more food for the nation. But here we have the Revenue Minister who says to the agriculturist, " You have been in arrears of three years' land revenue ; you have to pay it irrespective of the fact that there were drought conditions during that period ; I am going to enforce the law in its spirit and word. If I do not set the law in motion, I will not be entitled to be called a Minister. I cannot be a Minister without any powers. So I am entitled to auction your land. I will auction 30 acres of land so that vested interests who could afford to purchase them, may own them and reduce you to the condition of a pauper. You get rid of your land and liberate yourself from agricultural operations. Let the rich people purchase your land and fill the coffers of the State, which has no heart and no conscience".

1-30 P.M.

Such is the condition obtaining between the Revenue Minister and the Agriculture Minister. The Revenue Minister is said to worry only about the increased collection of revenue, by whatever legal method is available to him and mostly by coercive methods. The Minister for Agriculture says use more fertilisers pesticides, adopt modern method of agriculture by using improved seeds, using tractors, pump sets diesel and electrified I. P. sets. In the rosy hope created by the Agriculture Minister, the agriculturists have, by hypothecation of their lands, taken loans from Government agencies, for well sinking, I. P. sets, tractors, improved seeds, fertilizers, and finally pesticides. Due to adverse climate conditions since 1967, there were no good crops. 1968 saw the worst draught conditions in the State. The Rabbi jawar crop is nowhere between 50 per cent and 75 per cent. In most of the cases it is only 10 per cent to 25 per cent crop jawar and under such circumstances the Revenue Minister is made a scape goat to collect revenues, Taccavi arrears, well sinking loans, tractor and I. P. set loans, irrespective of the fact that the agriculturist is left with no money with him. What little jawar or jaggery some fortunate fellows had in their field had to be sold at the scrap price as the jaggery price which was Rs. 175 to 250 per quintal only in the month of August 1968, has now come down to Rs. 50·00 a quintal, a fall in price to the extent of four to five hundred per cent. None is prepared to purchase in the market the much publicised hybrid jowar, for Rs. 50 per quintal. The agriculturist in our part of the State is unable to recover the cost of production to repay the loans taken by him from the Government agencies. The peasantrd is left and in an unashamed manner is exposed to the wolves any sharks of the vested private monopoly business and these people having sensed the urgency of the poor agriculturists have brouht down the prices to ground level and once the agriculturist sells all his stocks to meet his loan demand, and other expenses and once the stocks go to the business community, then the very next moment scarcity of everything

(SRI V. N. PATIL)

will be created by the unscrupulous business people and prices will soar to sky level. The Bankrupt policy of the Government has made the peasantry more and more poor and the hoarders and speculators the real powerfull lobby to dictate terms to the Government. There must be a scientific approach towards recoveries and co ordination between revenue and agricultural Ministers which is not there. This way you cannot improve food position, nor can you save half acre of land to the poor agriculturists, whose land, zinc sheets from the roof of his house, pumpsets, and Bullocks are put to auction sale for recoveries and in the name of recoveries you have and you are ruining the economy, what little the poor agriculturist did have. It is only a heartless Government which can adopt such ghastly outmoded methods of recovery, that too in the drought year. This has helped only the 5 Khandsari factory owners in our area to purchaae at the rate of Rs 60per ton the sugar cane raised by the agriculturists on their lands who had to sell them in order to pay the Government dues, in order to pay the loan for well sinking, even though the wells have failed but loan amount has swollen to double. You say you have supplied fertilizers. As one of my friends Sri Kadam said, the fertilizers are there but they are not mixed fertilizers. In order that the fertilizers might give better results, there is necessity to have a scientific approach in the matter of soil testing. The soil of a particular area must be tested to find out which fertilizer will be suitable for it. This scientific approach is lacking. Secondly, pesticides are there. There are hundreds and thousands of agriculturists who cannot afford to purchase them. They have to hypothecate their lands with the local Society in order to purchase 100 Kgs. of pesticide for their lands. Only a person who has got sufficient money with him will be able to purchase it in time; a person who has no money will not get it in time; he has to undergo so many formalities and instead of getting on 1st April he will get it on 21st April. Ultimately, as a result of non-spraying of pesticides in time, the agriculturists will lose 50 per cent of the crop. If within three days of infection of germs no arrangement is made, the entire crop will vanish. More than the duty of the peasantry, it is the duty of the Government officials concerned to find out which are the areas which are vulnerable. They must have well-planned schemes because the agriculturists have to produce food. The agriculturist does not produce food for himself but to feed the stomachs of the starving nation of ours. We have never hesitated to beg from other coutries. Tomorrow if steps are taken and if proper approach is there, within one or two years we will become self-sufficient in food. If the officials are not to hobnob with vested interests and if they do their duty by the peasants and agriculturists, we will achieve this objective.

I may tell this House that the Hon. Minister of State Sri G. B. Shankar Rao has never hesitated to hand over the milk distribution

centre to a private person. This is because he is not a believer in public sector. As regards the Milk Supply Scheme in Bangalore, in order to fill the coffers of one individual, he butchered the entire Bangalore Milk Supply Scheme. Lakhs of rupees are spent in the name of transport charges to the milk supply scheme. Instead of giving transport charges more than a lakh every month why dont you honestly get the rucks and vans of the Bangalore Dairy repaired and why don't you purchase 2 lorries every month and save the public money? What has prompted you to entrust the milk distribution to a private individual? Was it to scuttle and sabotage the public scheme for your personal benefit? What are the motives behind this transfer of the State distribution to private individual? What is the understanding between you, your officials and the transport operator? I charge the concerned Minister for animal Husbandry that he has betrayed the interests of the State and fattened a private individual at the cost of the State and I ask him why did he do it? That individual did not have more than two lorries in Rajajinagar; to-day there are 30 lorries owned by him. What exorbitant rent he is charging for the lorries? Is it not a shame that the Government is not able to run its own lorries? More than 25 trucks are lying idle. They are asked not to get them repaired. I charge Sri G. B. Shankar Rao that he has betrayed the trust reposed in him by the people of Mysore State. He has dealt with the Bangalore Dairy Scheme as if he is a monarch Mogal Azam and Bangalore Dairy is his Harem maid. Exactly it is not so.

Coming to certain problems of rural areas, there are certain machines which are lying idle. I do not know whether this has been brought to the notice of the Hon'ble Minister for Agriculture or not. There are two blasting machines. I do not exactly know its name. The Bidar Deputy Commissioner several times both in the Food Council as well as in Development Council Meetings exppressed his helplessness about them. We have imported machines worth lakhs of rupees. No suitable fuel and lubricant is available for it. One fine morning they have announced that they have got fuel. Then another difficulty arises and that is that we have no suitable person to operate it throughout the Mysore State. To find a suitable operator we may take three years. Our Agriculture Minister may find himself in a helpless position to justify why these machines are lying idle. What are our Secretaries to Government and other officers doing about it and what are they for? Was it not their duty to bring it to the notice of the Ministers? Do we come here to hear helpless pleas or to find some unhelpful attitude on the part of the Government?

One word about the afforestation scheme. In rural areas this scheme is meant only to give land to the richer people and to deprive the poor unfortunates of their lands which yield better because some of them are black cotton soil land. On account of political jealousy, these vested interests go to the various officials and tell them to acquire the lands of these unfortunate poor people for afforestation scheme. Political

(SRI V. N. PATIL)

jealousy is playing havoc in these afforestation schemes. In the rural areas some of these poor, landless and most economically backward people have occupied Government lands. I hope wisdom will dawn on the Government at least now that no land which is cultivable is acquired for afforestation and peasant who has less than ten acre of land is deprived of his land for afforestation scheme, and if deprived they should see that some other land is distributed to them. As I said, some of them have occupied Government lands and those lands are being taken away and these poor landless people are being dispossessed. Afforestation scheme has not become a scientific scheme to create more forests and consequently to attract rains. Instead, it has become a tool in the hands of some people to take revenge upon these economically backward and landless people. This scheme is working as a lever in the hands of the vested interests to dispossess some of these poor people who have acquired Government lands. This should not be the attitude of the Government.

MR. SPEAKER.— The time at our disposal is very very short. I would request the Hon'ble Member to just give only the points.

SRI V. N. PATIL.—All-right, Sir. The Government price support policy and policy to hold the price line are not there. Hybrid varieties are encouraged but after producing hybrid jawar and bajra there is nobody to purchase at Rs. 45 per quintal. There is necessity for Government to control. As regards jaggery, the price varies according to the manipulations of private capitalists. The price rose from Rs. 65 to 260 per quintal because it was exported to Maharashtra. At the same time, in January 1969 the price has come down to Rs. 55 The State Government yields to the Centre and the Centre interferes with the welfare of the people of the State. The Center never hesitates to impose all sorts of levies. They levy extra taxes on diesel petrol, kerosene, fertilizers, sugar and other articles which fall on the agriculturists and cannot encourage food production. This is in a way discouraging farmers. The result of these unjust and unbearable levies is that most of the jaggery producers are not in a position to buy diesel and fertiiizers and they have been compelled to sell their pumpsets and diesel engines. The Government must fix up the minimum and the maximum prices of each commodity so that none is forced to buy them at higher rate, and no agriculturist is forced to sell his produce at a cheaper rate. The Government must have a clear policy to hold the price line whenever the private momopoly capital and hoarder of foodgrains exploits the situation to sell hoarded foodgrains at exorbitant rates. At the same time, the Government must step in the market and enter food trade and should see that during harvest season the foodgrain prices are not permitted to fall below the minimum fixed price when the agriculturist starts bringing his foodgrains to the market. It is only by holding and

supporting the price line that the Government can make the agriculturists produce more and that cannot be done unless the agriculturists are assured of economic prices for their produce.

Coming to Horticulture, most of the people who are coming to Bangalore from the rural areas are returning with beautiful certificates under the signature of the Director of Horticulture Mr. Gowda. But unfortunately not even 5 per cent of them have been absorbed in the Department. They have not been provided with jobs.

Mr. SPEAKER.—Now we are on the eve of the New Year day. We are adjourning for a couple of days. On the eve of the New Year my request to you is to ring out the old and ring in the new. I wish you a happy New Year. May God bless you with long life, health and prosperity.

The House now stands adjourned to meet on Friday the 21st at 1-00 P.M.

The House adjourned at Forty-five Minutes past One of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 21st March 1969.

WD 12673—GPB—600—17-7-69